

INFORMACE Z ÚŘADU

Výsledek anketního šetření vybudování vodovodu v obci Šumvald a Břevenec

Vážení spoluobčané, dovoluji Vám seznámit s výsledkem dotazníkového šetření zájmu o vybudování veřejného vodovodu v Šumvaldě a Břevenci. Po přepočítání na trvale přihlášené osoby má k dnešnímu dni zájem o napojení na vodovod cca 1100 obyvatel (65%). Tento počet stačí na získání maximálního počtu bodů při podání žádosti o dotaci u ukazatele napojených trvale přihlášených osob.

Všem, kteří se zúčastnili veřejného projednání a hlavně těm, kteří odevzdali anketní listky, velice děkuji za zájem o věci veřejné a snad se nám podaří vypracovat veškeré dokumenty pro podání žádosti o dotaci a především uspět se žádostí o dotaci.

Nyní se budou zpracovávat další stupně projektové dokumentace, abychom získali stavební povolení. Zájemcům o napojení na veřejný vodovod, kteří odevzdali anketní listek, Obec Šumvald zapracuje vodovodní přípojku do projektové

dokumentace a vybuduje přípojku na hranici pozemku na náklady obce.

Těm z vás, kteří jste anketní listek neodevzdali a měli byste ještě zájem o napojení, nabízíme možnost dodatečného odevzdání anketního lístku pouze na obecním úřadě do konce dubna tohoto roku. Anketní listek najdete na webu obce anebo bude k vyzvednutí na obecním úřadě.

V případě zájmu o dodatečné napojení na vodovod až po dokončení projektové dokumentace a po odevzdání žádosti o dotaci, budete muset počítat s úhradou veškerých nákladů na vybudování celé přípojky.

Důkladně zvažte nabízenou příležitost a v případě dotazů se na mě kdykoliv obraťte.

Josef Šenk, starosta obce

Poplatky pro rok 2017

Poplatek za komunální odpady

Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2015, část V., ze dne 9.12.2015, schválilo Zastupitelstvo obce Šumvald poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Výše tohoto poplatku se nezměnila a také pro rok 2017 se jedná o částku 396,- Kč na osobu a rok. Poplatek je splatný do 30.4.2017.

Předplatné ŠN

Předplatné ŠN se hradí do 30.4.2017. Při roznášce v Šumvaldě a Břevenci jde o částku 55,- Kč, při doručování prostřednictvím České pošty (netýká se předplatitelů ze Šumvaldu a Břevence) činí předplatné 231,- Kč.

Poplatek ze psů

Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2015, část II., ze dne 9.12.2015, schválilo Zastupitelstvo obce Šumvald poplatek ze psů. Poplatek ze psů platí držitel psa, jeho výše je stanovena na částku 100,- Kč na jeden rok za každého psa staršího tří měsíců. Poplatek je splatný do 30.4.2017. Pokud poplatková povinnost zanikne (např. úhyn psa), nebo naopak nově vznikne v průběhu roku, je třeba tuto skutečnost nahlásit v kanceláři obecního úřadu.

Platební údaje pro bezhotovostní úhrady výše uvedených poplatků: číslo účtu 1801155349, kód banky 0800, jako specifický symbol uveďte vaše číslo popisné, variabilní symbol pro odpady 1340, pro psy 1341, pro ŠN 3349.

Vítání občánků

Znovu připomínáme, že vytváření seznamu k vítání občánků obecním úřadem je v rozporu s pravidly ochrany osobních údajů zakotvenými v zákoně č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění a také v rozporu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění. Z výše uvedeného vyplývá, že **vítání občánků nelze připravit jinak, než na základě písemných žádostí rodičů o pozvání k vítání**. Z tohoto důvodu žádáme rodiče (současné i budoucí), kteří se chtějí se svým miminkem zúčastnit vítání občánků (nejbližší termín jarní měsíce 2017), aby se dostavili na obecní úřad, kde písemnou formou potvrdí svůj souhlas s pozváním k tomuto neformálnímu aktu.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V únoru 2017 oslaví významné životní jubileum tito občané Šumvaldu:

Mgr. Makas Miloslav, č. 222	4. 2.	91 roků
Krestýnová Františka, č. 102	16. 2.	88 roků
Šuchý Zdeněk, č. 78	11. 2.	79 roků
Čurda Václav, č. 310	15. 2.	76 roků
Suchá Jana, č. 345	22. 2.	70 roků
Sušeň Jan, č. 383	22. 2.	69 roků
Gregorová Marie, č. 201	10. 2.	68 roků
Gux Josef, č. 382	24. 2.	67 roků

Poštulka Ladislav, č. 224	18. 2.	66 roků
Nerušílová Jana, č. 354	21. 2.	65 roků
Kyselá Danuše, č. 64	27. 2.	64 roků
Holečková Hana, č. 395	22. 2.	59 roků
Kyselý Miroslav, č. 16	15. 2.	57 roků
Jedličková Jana, č. 252	7. 2.	56 roků
Viktorinová Jarmila, č. 325	27. 2.	54 roků
Havelka Jan, č. 330	7. 2.	53 roků
Hejný Pavel, č. 393	8. 2.	53 roků

Břevence:

Geppertová Věra, č. 95	2. 2.	71 roků
Riedlová Marie, č. 43	25. 2.	59 roků
Bartoněk Petr, č. 15	28. 2.	58 roků

Červinková Irena, č. 72	2. 2.	57 roků
Riedl Josef, č. 43	14. 2.	51 roků

Redakce Šumvaldských novin přeje všem jubilantům dobré zdraví a hojnost životní pohody !

PODĚKOVÁNÍ

Rodina Šenkova a Vítkova děkuje za účast, upřímná slova útěchy a květinové dary při posledním rozloučení s paní Miladou Šenkovou.

INFORMACE Z ÚŘADU - pokračování

Tříkrálová sbírka 2017 :Šumvald

Děkujeme všem občanům, kteří se zapojili do letošní Tříkrálové sbírky, při které se díky Vaší štědrosti vybralo celkem **32.120,- Kč**, což je o 3.152,- Kč více než v loňském roce. Děkujeme také koledníkům za jejich obětavost.

Mikroregion Uničovsko

Dlouhá Loučka 29.821,- (26.769,-), Libina 49.003,- (49.683,-), Lipinka 4.960,- (5.904,-), Medlov 36.657,- (32.098,-), Nová Hradečná 21.027,- (20.983,-), Oskava 20.384,- (16.555,-), Paseka 15.532,- (19.786,-), Šumvald 32.120,- (28.968,-), Troubelice 52.733,- (48.454,-), Újezd 26.235,- (23.567,-), Uničov 150.067,- (131.933,-), Želechovice 9.121,- (9.130,-). Celkem 447.660,- (413.830,-).

* Pozn.: V závorce jsou uvedeny výtěžky z loňské sbírky.

Změna telefonních čísel v mateřské škole

Ředitelka mateřské školy oznamuje, že pevná linka s číslem 585 041 041 bude od příštího měsíce zrušena. Telefonní kontakt na ředitelku školky je 739 370 772 a k odhlašování a přihlašování dětí je k dispozici telefonní číslo 736 262 919.

Kam na pohotovost?

Nejbližší zdravotnická zařízení poskytující lékařskou pohotovostní službu:

NEMOCNICE ŠTERNBERK

všední dny: 16:00 - 22:00 hodin

víkendy a svátky: 8:00 - 22:00 hodin

dospělí všední dny: interna (tel. 587 800 340)

dospělí víkendy a svátky: chirurgie (tel. 587 800 208)

děti: dětské oddělení (tel. 587 800 376)

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUC

všední dny: 15:00 - 7:00 hodin

víkendy a svátky: nepřetržitě

dospělí: modrá centrální budova vedle úrazové ambulance

děti: dětská klinika

stomatologie: klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie

telefonní centrála: 588 441 111

(převzato z Uničovského zpravodaje)

Odpadové hospodářství v obci

Dovolte mi, abych jménem obecního úřadu napsala pár řádků o odpadovém hospodářství v naší obci. Snahou a cílem obecního úřadu je stále snižovat množství komunálního odpadu, který končí na medlovské skládce. Tato vize je reálná, pokud budete vy, občané, zodpovědně přistupovat k odpadům z domácností tím, že budete především snižovat množství vyprodukovaného odpadu a třídit z komunálního odpadu složky, které lze dále zpracovávat (sklo, plasty, papír, oděvy, bioodpad, kov ...).

Obecní úřad zajistil dobré podmínky pro separaci jednotlivých složek komunálního odpadu - v obci dobře fungují stanoviště s nádobami na tříděný odpad, kde můžete odevzdávat sklo, papír a oděvy, velmi dobře se osvědčil také pytlový sběr plastů a nápojových kartonů, které se svážejí v pravidelných termínech. Jako další možnost můžete využít služeb sběrného místa za dílnami obecního úřadu, kde můžete kdykoliv odevzdat vysloužilé elektrospotřebiče (lednice, pračky, sporáky, trouby, pily, televizory, rádia, sekačky, telefony atd.), dále kov, zářivky, výbojové světelné zdroje a **nově také oleje a tuky pouze z domácností v dobře uzavřené jakékoliv PET lahvi (pozor! nepatří zde oleje z automobilů a jiné průmyslové oleje)**. Obec zavedla tuto možnost z důvodu, aby oleje nekončily v obecní kanalizaci a nezvyšovaly se tak náklady na jejich odstraňování.

Co se týká bioodpadu, byly občanům zdarma na tento druh odpadu zapůjčeny na dobu 7-mi let hnědé plastové nádoby pořízené z dotace, které byly sváženy v pravidelných časových 14-ti denních intervalech od dubna do konce listopadu a v tomto trendu bychom chtěli i nadále pokračovat. Samozřejmě prioritou je, aby bioodpad nekončil v popelnicích na komunální odpad, ale na druhou stranu také není záměrem obce, aby veškerý bioodpad ze zahrad byl svážen a likvidován na náklady obce. Jestliže tedy máte možnost některé zbytky ze zahrad kompostovat doma sami, je to to nejlepší, co můžete udělat. Pokud byste uvítali zapůjčení domácích kompostérů, sdělte tuto informaci při platbě poplatků za odpady na obecním úřadě nebo mailem na adresu urednik@sumvald.cz s uvedením jména a čísla popisného. V případě dostatečného zájmu požádá obec o dotaci na jejich pořízení.

Nyní přejdeme ke statistice. Níže je uvedeno množství jednotlivých druhů odpadu za naši obec.

Druh odpadu:	rok 2016	rok 2015
komunální odpad	428,805 t	516,316 t
bioodpad	199,44 t	---
papír	13,135 t	11,07 t
nápojové kartony	0,488 t	0,51 t
plasty	22,574 t	22,02 t
sklo	13,02 t	13,57 t
oděvy	3,928 t	4,136 t
lednice/mrazáky	43 ks	43 ks
velké spotřebiče	57 ks	33 ks
televizory/monitory	58 ks	107 ks
drobné elektrozařízení	1,585 t	0,938 t

Upozorňujeme, že **plastové odpady patří do žlutých igelitových pytlů**, které se občanům vydávají na obecním úřadě při platbě poplatků za odpady, nikoliv do tenkých černých sáčků, které se používají do odpadkových košů. Ty se totiž při nakládání trhají a odpad se z nich sype. Z tohoto důvodu nebudou od příštího svozu plasty v jiných než žlutých pytlích odvezeny! Pokud se stane, že vám pytle během roku nevystačí, můžete si kdykoliv v úředních hodinách další pytle na úřadě vyzvednout.

Děkuji občanům za třídění odpadů a udržování čistoty na sběrných stanovištích.

(za obecní úřad Mgr. Eva Richterová)

Stručně o obyvatelstvu v roce 2016

K 31.12.2015 čítala obec 1686 obyvatel. Během roku 2016 se narodilo 28 dětí, v Šumvaldě 24 (13 chlapců, 11 dívek) a v Břevenci 4 (1 chlapec, 3 dívky), zesnulo 16 občanů v průměrném věku 72,4 let, z toho 10 mužů v průměrném věku 67,3 let a 6 žen v průměrném věku 80,8 let, z toho v Břevenci 2 (2 muži, 0 žen), v Šumvaldě 14 (8 mužů, 6 žen).

Přistěhovalo se celkem 25 občanů (17 mužů, 8 žen), do Šumvaldu 22 (14 mužů, 8 žen), do Břevence 3 (3 muži, 0 žen). **Odstěhovalo se** 24 občanů, ze Šumvaldu 18 (7 mužů, 11 žen), z Břevence 6 (3 muži, 3 ženy).

Počet návratů z ciziny: 0 Počet sňatků: 0

K 31.12.2016 čítala obec 1699 obyvatel (848 mužů, 851 žen), z toho v Břevenci 320 obyvatel (158 mužů, 162 žen), v Šumvaldě 1379 obyvatel (690 mužů, 689 žen).

KULTURA

SK Šumvald
si Vás tímto dovoluje pozvat na tradiční

SPORTOVNÍ PLES

který pořádá v sobotu 11.2.2017 od 20:00 hodin
v Kulturním domě v Šumvaldě.

K tanci a poslechu hraje skupina JEN TAK II.
Bohatá tombola a občerstvení zajištěno.
Srdečně zvou pořadatelé.

Sbor dobrovolných hasičů Břevenec
zve občany a příznivce na tradiční

HASIČSKÝ BÁL

v sobotu 18.2.2017 od 20:00 hodin
do Kulturního domu v Břevenci.

Hraje Formule 3.
Přichystáno je bohaté občerstvení a tombola.

PŘÍSPĚVKOVÉ A ZÁJMOVÉ ORGANIZACE

Z ČINNOSTI ZÁKLADNÍ ŠKOLY:

Školní sport

Tradiční Vánoční turnaj v košíkové chlapců jsme pořádali ve středu 14. 12. 2016 v tělocvičně naší školy. Pozvání přijaly základní školy z Uničova (Pionýrů a U Stadionu) a přijeli i chlapci z Libiny. Zvládli jsme vstup do turnaje vítězstvím nad ZŠ U Stadionu. V dalším zápase prokázali svoji výškovou i herní převahu chlapci ze ZŠ Pionýrů. Začátek byl v naší režii. Ujali jsme se vedení trojkou Břeti Navrátila. Potom však soupeř využil každé naší chyby. Za vydatné podpory všech diváků jsme zvládli těžký poslední zápas s Libinou. Odměnou nám bylo pěkné druhé místo. První místo a dort pro vítěze obhájili chlapci ze ZŠ Pionýrů.

Výsledky: Šumvald – U Stadionu 11 : 1, Šumvald – Pionýrů 4 : 11, Šumvald – Libina 8 : 2, Pionýrů – Libina 7 : 0, Libina – Stadion 17 : 5, Pionýrů – Stadion 34 : 20

Pořadí: 1. Pionýrů Uničov, 2. **Šumvald**, 3. Libina, 4. U Stadionu Uničov

Sestava a body: J. Pěček 13, V. Petřík 4, P. Dittrich, M. Reichert 1, J. Galetka 2, F. Vepřík, B. Navrátil, J. Polc, J. Galanský

(Mgr. Ladislav Vyhnaněk)

Dějepisná olympiáda

V letošním roce uplyne 300 let od narození nejvýznamnější panovnice habsburského rodu Marie Terezie. Toto výročí se stalo hlavním tématem letošního ročníku dějepisné olympiády, která se vyhláší pro žáky 8. a 9. tříd.

Školní kolo se uskutečnilo na konci listopadu a zúčastnilo se ho devět osmáků a devětáků. Žáci řešili otázky nejen ze života a vlády samotné Marie Terezie, ale například komu je zasvěcen kostel na Zelené hoře, jaké atributy charakterizují sv. Jana Nepomuckého, odkud se k nám rozšířily brambory, jaké mince platily za vlády Marie Terezie, atd. Ve školním kole zvítězili se stejným počtem bodů Pavel Urbášek (8.třída) a Jakub Nikl (9.třída). Do okresního kola však směl postoupit jediný účastník. Jelikož Kuba Nikl vyhrál i češtinářskou olympiádu, jel na dějepisnou Pavel Urbášek. Ve velké konkurenci padesáti převážně gymnázií a městských škol Pavel obsadil 37. místo. Gratulujeme!

(Mgr. Vladimíra Piková)

Olympiáda v českém jazyce

V prosinci 2016 proběhlo školní kolo olympiády v českém jazyce. Soutěže se zúčastnilo 6 žáků, z toho byli 3 osmáci a 3 deváťáci. Soutěžící vyplnili nejprve mluvnickou část testu a potom psali slohovou práci formou prózy na téma Moje vzlety a pády. Nejlepším řešitelem se stal Jakub Nikl, který o jediný bod porazil Vojtěcha Večeřu a postoupil do okresního kola.

Okresní kolo olympiády se konalo 2.2.2017 v Olomouci. Kuba si vyzkoušel své vědomosti a dovednosti v těžké konkurenci převážně gymnázií a městských škol, přesto se neztratil. Věříme, že své výborné znalosti uplatní při přijímacích zkouškách a následném studiu na střední škole.

Tímto bych chtěla Jakubovi poděkovat za reprezentaci naší školy a popřát mnoho úspěchů do dalších soutěží.

(Mgr. Petra Šenková)

Hodnocení I. pololetí školního roku v ZŠ Šumvald

V úterý 31. ledna jsme ukončili I. pololetí šk. roku 2016/17. Celkem 128 žáků si odneslo domů „Výpis vysvědčení“. Pro naprostou většinu žáků to byl důvod k radosti a spokojenosti. Pro ostatní, kteří zaznamenali dílčí neúspěchy a nezdary, není důvod k panice a předčasným závěrům. Vše se dá ještě napravit. Za účast v kroužcích nebo udělení pochvaly třídního učitele dostala velká většina dětí ještě „Pochvalný list“.

Nejprve bych se ale zmínil o tom, s takými změnami jsme zahájili školní rok 2016/17.

V období hlavních prázdnin jsme jako vždy prováděli opravy, běžnou údržbu a malování školního areálu. Novinkou bylo zřízení zcela nové žákovské knihovny – čítárny (v I. patře pavilonu místo kabinetu Př). Kabinet přírodopisu jsme umístili do nově vybudované místnosti nad schodištěm v I. patře. Naši žáci mají nyní výborné podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Významnou akcí na začátku školního roku (9. 9.) byly oslavy 350 let školství v Šumvaldě. Pro děti jsme zorganizovali prožitkový den v Dolním Bušinově. Soutěže v netradičních olympijských disciplínách si užili malí i velcí školáci. Oficiální oslavy se potom uskutečnily v pátek 23. 9. Na Den otevřených dveří školy byli pozváni nejen žáci, rodiče a veřejnost, ale také bývalí učitelé a čestní hosté.

Nový školní rok 2016/2017 jsme zahájili s jednou personální změnou. Do důchodu odešla paní učitelka Jaroslava Krestýnová. Na I. stupeň přišla nová paní učitelka Jana Bajerová. Již v průběhu října za p.uč. Jitku Loutockou (mateřská dovolená) se vrátila na zástup p. uč. Jaroslava Krestýnová. Na pozici asistenta pedagoga pokračuje Mgr. Aneta Valouchová.

Od 1. 9. 2016 učíme podle **upraveného** vlastního vzdělávacího programu. Změny nejsou nijak zásadní. Týkají se především **inkluze**, to znamená „společného vzdělávání žáků“. Pro žáky osmé a deváté třídy je důležitá volba volitelných předmětů. Letos se žáci rozhodli pro Konverzaci v Aj, Pohybové aktivity, Společenskovední seminář a Pracovní vyučování.

Tak jako každý rok se rozběhla činnost řady zájmových kroužků. Letos máme opět nepovinný předmět **náboženství**. Novým vyučujícím je P. Mgr. Ladislav Sovadina.

Ve spolupráci s jazykovou školou paní Hany Bednářové mají žáci v 1. a 2. třídě zájmový kroužek Aj.

Dlouholetý celospolečenský problém – úbytek dětí – pokračuje i na naší škole. Zastupitelstvo obce opětovně potvrdilo výjimku z počtu žáků. Toto prozíravé rozhodnutí umožní zachování plnotřídní školy v Šumvaldě.

Nyní k hodnocení I. pololetí.

Celkem 94 (73%) žáků dosáhlo na vyznamenání. Z toho na I. st. 77 (92%) a na II. st. 17 (39%). Je to obdobný výsledek jako v předchozích letech. Bohužel máme dva žáky, kteří neprospěli.

Na pololetní pedagogické radě jsme projednávali také chování žáků. Jednoznačně zde převládalo kladné hodnocení. Celkem 31 žáků (24%) obdrželo pochvalu třídního učitele především za píli, dobrou práci a reprezentaci školy v různých soutěžích. Tady jsme zaznamenali úbytek aktivity žáků.

Za celé pololetí byly uděleny „pouze“ 2 důtky třídního učitele. Tento trend poměrně malého počtu výchovných opatření je dlouhodobý. Svědčí o minimu negativních jevů a dobré preventivní práci v této oblasti.

Celkem 3 679 zameškaných omluvených hodin (průměr 29 hodin na žáka) patří k velice dobré docházce. Nejlepší byli čtvrtáci – 17,5 hodiny na žáka!!! Naopak nejvíce „nemocní“ byli žáci 7. třídy – 44 hodin na žáka.

V těchto dnech finalizují svoje rozhodování nad přihláškami žáci deváté třídy. Termín podání dvou přihlášek je do 1. 3. Veškeré úsilí nyní žáci směřují k co nejlepší přípravě na přijímací řízení. K tomu jim pomáhají učitelé nabídkou pravidelného doučování a přípravy na testování.

Veškeré podrobné informace o činnosti školy včetně bohaté fotogalerie najdete na našich webových stránkách: www.zssumvald.cz a také v pravidelných článcích v Šumvaldských novinách.

(Mgr. Ladislav Vyhnálek, ředitel ZŠ Šumvald)

NĚCO Z HISTORIE ...

Paměti Josefa Šenka st.

Ovocnářství v obci

Občanské sdružení Pulchra Silva společně se školskou a kulturní komisí uspořádali v sobotu 15. října 2016 druhý ročník „Dýňobraní“, po našem „Plócarfest“, současně s výstavou ovoce a zeleniny. Bylo se čemu obdivovat! Kromě obřích velikostí dýní, též různých menších druhů dýní a podobných výpěstků zeleniny, ze kterých bylo zaranžováno několik obdivuhodných pestrobarevných uskupení. Výstava ovoce mi připamatovala doby největší slávy v pěstování ovoce v Šumvaldě.

Byli jsme známi jako ovocnářská Velmoc! Jezdilo k nám pro jablka, hrušky, karlátky a rybíz půl Moravy. Za mého raného mládí ještě nebyly polní sady, jenom okolo stavení. Většinou dosti velké zahrady, tam byly i staleté stromy, ze kterých se natrhlo několik metrů na prodej, pěstovaly se tam všechny druhy ovoce, takže my děti i dospělí jsme se živili ovocem od léta až do zimy. První dozrávaly hrušky „pšeničky“, které dozrávaly zároveň s pšenicí, po nich hned Jandůvky, následovaly Hernberny, Kaunberny, Luisy, Rešůvky, Kopy. Tyto hrušky byly vždy jediným zdrojem hospodáře přede žněmi. Mezitím zrály hruštičky „Medůvky“, „Fíky“, zvlášť dobré a sladké, ty se netrhaly, jedly se padané. Uzářovaly také švestkoviny. První byly „Aničky“, 26. července na Annu, byly to menší, podlouhlé modré švestky, po nich zrály slívy, krásné žluté, menší slaďoučké švestky, trochu menší než karlátky, výborné na koblíhy a na placany. Potom už zrály karlátky, švestčky a durance (špendlíky). Ovoce vykupovali tzv. handlíři, kteří to vozili na „Hora“, do Rýmařova, Bruntálu, ale i do Olomouce. V Šumvaldě byl handlíř Vlček Vojtěch z č. 13, ten zprvu měl i koně, později i nákladní auto. Také Urbášek se švagrem Richtrem Josefem s přezdívkou „Féfek“ se živili překupnictvím i vajec, také měli koně. Též i ovoce otrhali, zvlášť vysoké hrušky, na které se normální pracovník neodvážil. Na Horním vykupoval také Petřík Josef, rovněž měl koně. V Břevenci se tím živila celá rodina Riedlova („Papučářova“). Otec a dva dospělí synové měli nákladní auto, vykupovali a trhali celé sady na Podkarpatské Rusi. Po první světové válce někdy v roce 1925 vysadil první hektar polního sadu Hejný Hynek č. 30 se svým

synem Václavem (nar. 1905). Později to byl pro všechny „Slávek Cervánků“. Brzy po jejich vzoru začali vysazovat i sousedí nejen po jejich straně, ale i po druhé, severní straně dědiny. Do roku 1940 bylo vysazeno na 40 hektarů polních intenzivních sadů v plné plodnosti. Za každým hospodářstvím byl polní sad různé velikosti, od půl hektaru, jednoho hektaru i větší. Sázelo se tak, že vznikly řady 10 metrů od sebe, v nich byly jabloně vysokokmeny též 10 m od sebe, mezi nima vždy jedna karlátka a 4 kopce rybízu. Mezi řadami se oralo až těsně ke stromům, pěstovala se tam řepa, brambory a směsky, dokud se to vyplatilo, potom se prováděla jenom kultivace proti zaplevelení. Pás u stromů se 2 x ročně ryl a okopával. Z odrůd jablek tehdy převažoval Boskop, zelený a červený, neboť byl nejvíc žádaný a dobře prodejný. Pamatuji, že když v šedesátých letech minulého století vedl sběru ovoce Popelka Antonín, vykupovaly se Boskopy do Prahy na nákladní loď, plující do Hamburku a odtud ještě dál do světa. Další z odrůd to byly Jonathany, druhy Renet, jako Parména zlatá, Koksova reneta, Sudetská reneta, Libinské, Nonetit (matčino), Parkerová, Krasokvět, Zvonkové, Malinové z Holovous, Malináč Hornokrajský, Delicius, Spartán, Bojkovo. Vyhlášené bylo pěstování karlátek, pro ně k nám jezdilo půl Moravy. Neméně známé bylo pěstování rybízu, zvlášť rozšířené po vzniku JZD, jež vysadilo 5-ti hektarovou plantáž. Trhači rybízu k nám jezdili z blízkého i vzdálenějšího okolí. Původní výsadba byl rybíz Holandský, velice úrodný s krátkou stopkou, který byl obtížný na ruční trhání. Proto se vysadila nová plantáž rybízu Fierland s delší stopkou. Ke konci byl ruční sběr nahrazen kombajny, pro něž paradoxně vyhovovaly rybízy s krátkou stopkou, tedy zrušený Holandský. Polní výsadby ovoce do počátku Druhé světové války byly vzrostlé a v plné plodnosti. Za války se za ovoce dobře platilo a mnoha zemědělcům pomohlo splácet dluhy, neboť za První republiky byly všichni zemědělci zadluženi.

Po První světové válce byla v celém katastru Šumvaldu prováděna meliorace – odvodňování zamokřených pozemků. Hotové peníze nikdo neměl, tak si hospodáři museli vypůjčit, to byl velký obnos, u nás to bylo 50 tisíc korun, na tehdejší cenové relace šílená částka. Když se investice měla vracet zvýšenými výnosy, nastala po roce 1926 celosvětová hospodářská krize. Obilí ani jiné zemědělské výrobky se neplatily (se nevyplácely), nebyl na ně ani odbyt, nebylo čím splácet dluh, často nebylo ani na úroky. Po roce 1930 byl zaveden obilní monopol a různá opatření v živočišné výrobě, ale na splácení dluhů to stejně nestačilo. Až ve Druhé světové válce vzrostly ceny zemědělských výrobků, dobře se platilo za ovoce, zeleninu, jako špenát, zelí, cibuli nebo mrkev, na tom všem se dalo vydělat, jenomže zase na to scházeli lidé. Němci totiž nechali v hospodářství minimální počet pracujících, aby byla splněna předepsaná dodávka obilí, masa vepřového i hovězího a mléka. Proto do trhání rybízu, ovoce byly zapojeny děti, větší žáci a všichni ostatní trochu schopní a ochotní pomáhat.

Po osvobození, po roce 1945, se ovocnářství dál zdárně rozvíjelo. Celostátně vznikl „Svaz českých zemědělců“. Pod jeho záštitou byl založen „Český svaz zahrádkářů, chovatelů drobného hospodářského zvířectva a poštovních holubů“, „Svaz včelařů“. V roce 1947 byl zakoupen výkonný postřikovač sadů. Nádrž měl na 500 litrů na podvozku taženým koněm, kompresor byl poháněn benzínovým motorem. To umožnilo, že všechny sady, tehdy to bylo už 35 hektarů, bylo v krátké době postřikováno. Po ukončení postřiku byli oba technici i kůň krásně žlutí od postřiku. Oděv se vysvlékl, kůň byl za 2 dny vykartáčován. V roce 1947 byla uspořádána na sokolském Stadioně výstava ovoce i zeleniny, zároveň chovatelů – králíků, slepic i holubů, též včelaři vystavovali. I po vzniku JZD se dál ovocnářství rozvíjelo. Bylo nově vysazeno 5 hektarů rybízu a 5 hektarů sadu jabloní. V JZD byla samostatná sadařská skupina, která se starala o 40 hektarů sadů, pěstovala zelí, cibuli, mrkev. Ovoce se vždy všechno prodalo, prodaly se i všechny padavky do moštáren a na výrobu sirupů.

Existují barevné letecké snímky Šumvaldu z 60-tých let, velmi zdařilé, na kterých je dědina zasazena doprostřed velké krásné zahrady. Nestačili jsme se divit, jak v krátké době po „Sametové revoluci 1989“ naši neomylní národohospodáři dokázali zničit naše vyspělé zemědělství včetně prosperujícího ovocnářství. Dnes není ani památka po krásných polních sadech a jsme závislí na dovozu ovoce i dalších jiných plodin, ve kterých jsme byli soběstační a spoustu jich vyváželi.

(Josef Šenk, st.)

80 let Společnosti Alše Balcárka-Jakub Lolek, osobnost SAB

V letošním roce vzpomeneme rok 1937, kdy byla v Uničově založena Společnost Alše Balcárka pro studium a všestranné povznesení severní Moravy.

První akcí bylo 7. ledna 2017 vzpomínkové setkání k 100. výročí úmrtí učitele Jakuba Lolka (1845-1917). Tento rodák z Lipinky, vrstevník našeho Alše Balcárka, učil a vlastenecky působil na řadě škol na Konicku a Zábřežsku.

Ve Zvoli, kde působil jako nadučitel naposled, a kde vytvořil obsáhlé dílo kronikářské a literární, se pod záštitou náměstka hejtmana Olomouckého kraje Dalibora Horáka sešli potomci, představitelé obcí, v nichž působil a o kterých psal, zástupci učitelstva a hasičstva.

Za obec Šumvald byla přítomna místostarostka Šárka Kallerová. Šumvaldská rodačka Jarka Čajová pronesla

přednášku o literární a veřejné činnosti Jakuba Lolka, který mimo jiné patřil k zakladatelům Učitelské jednoty šumpersko-zábřežské a Severomoravské župy hasičské, jejímž byl prvním starostou.

Lolek zanechal obsáhlé písemné dílo, věnované regionální historii, a vzpomínky na vlastní život. Mezi jiným napsal „Kroniku úsovského panství“, v níž zachytil i dějiny Šumvaldu a kam vložil i stať o Alši Balcárkovi.

Ve svých vzpomínkách Lolek píše barvitě o zážitcích z dětství v kraji pod Bradlem, popisuje výuku v malotřídní škole, jakou měl ve své době i Šumvald, a z církevního dění kolem kostela v Hradečné. Zájemci se mohou poučit i v knížce Jakuba Lolka „Rok v naší chalupě“, dostupné v šumvaldské knihovně, nebo v jeho pamětech, připravovaných k vydání v letošním roce.

(Jaroslava Čajová)

Šumvaldské noviny vydává Obec Šumvald jako měsíčník nákladem 320 výtisků.

Šumvaldské noviny - číslo "únor 2017" vydáno dne 8.2. 2017.

Vydávání povoleno pod. č. MK ČR E 12535.

Příspěvky odevzdávejte vždy nejpozději k 25. dni v měsíci na Obecní úřad v Šumvaldě.

Vydavatel ŠN: Obec Šumvald, 783 85 Šumvald 17, IČ 00299537, www.sumvald.cz / e-mail: redakceSN@seznam.cz